

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izaja vsako sredo.
Miročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifu. — Pla-
manim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Neprankirane
pisma se ne sprejemajo.

Vsakdo vlija
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
utor. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Kmetški list

Kmetško slavlje na Krškem polju.

Vse Posavje je oživel v nedeljo in že v zgodnjih jutranjih urah so se pomikale množice kmetškega ljudstva proti Krškemu. V dolgih kolonah so gnali kmetje svojo najlepšo živino na živinsko razstavo in nepregledna vrsta voz se je pomikala na konjsko premovanje.

Krško je bilo v prazničnem razpoloženju. Vsaka hiša se je okrasila z lepo slovensko zastavo in pri vseh vseh vhodih so bili postavljeni vitki mlaji, oviti z bršljinovimi vencami. vzdolž sejemskega prostora so plapolale v lahnem jutranjem vetru zastave na postavljenih mlajčkih in pri glavnem vhodu je sprejemal pridnega slovenskega kmeta slavalok z geslom: *«Krepka in zdrava živina v snažnem hlevu je dika vsakega slovenskega kmeta.»* Do osme ure zjutraj so bili sejmski prostori zasedeni in napolnjeni s krasno govejo živino in še lepšimi konji iz cele krške doline. Godba je zaigrala in komisiji sta pričeli s svojim delom, ki je trajalo pri živinski razstavi do pol 12. ure, a pri konjski razstavi do pol 4. ure popoldan. V obeh komisijah je bil zastopan po svojih odposlancih oblastni odbor.

Predsednik krškega sportnega kluba je pred gostilno Vanič uredil vse potrebno za kolesarsko dirko kmetških fantov. Visoko čez cesto je bila napeta tabla z napisom *«Start, Cilj»*. Na tem prostoru se je dirka pričela in tu je tudi končala. Potek dirke okrog krškega polja na progi 28 km je bil brezhiben in se je vzorno izvršila. Za to uspelo prireditelju gre v celoti zasluga g. Engelsbergerju, predsedniku krškega sportnega kluba. Druga kolesarska dirka pod istim vodstvom je bila na Krškem polju samem po konjskih dirkah.

Dopoldanski ljubljanski vlak je pripe-

ljal okrog 1000 udeležencev. S tem vlakom se je pripeljal tudi minister v p. g. Ivan Pucelj, Albin Prepeluh, dr. Drago Marušič, inž. Fr. Zupančič, Fran Trček in drugi. Udeležence je pričakala na kolodvoru godba gasilnega društva v Krškem, sprejela pa jih je deputacija prirediteljev Kmečkega praznika v Krškem.

Najprej so si ogledali živinsko in konjsko razstavo. Med tem so pa že pričeli prihajati okrašeni vozovi s prekrasnimi skupinami. Zbirali so se za farno cerkvijo. Težko bi človek rekel, katera skupina je bila lepša od druge. Brhka dekleta in krepki fantje so v veselem razpoloženju prikazovali posamezna dela iz kmečkega življenja. Tako smo videli: šivilje iz Senuš, krasno skupino deklet in fantov pri ličkanju koruze iz Velike vasi, predice iz Selc, kolarja iz Leskovca, kmetško ohcet iz Skopice, trgatev iz Sv. Križa, diven zimski večer iz Straže, ženjice iz Leskovca, mlatiče iz Sel, kosce iz Ardra, mence iz Straže in tkalca iz Rake. Z našim junaškim in postavnim žnidaršičem iz Leskovca na čelu je krenila povorka točno ob 12. uri proti Krškemu polju. Godba je zaigrala, godci na vozovih so potegnili svoje mehove in žnidaršič je z visoko dvignjeno slovensko zastavo otvoril pohod povorke. Nepregledne množice so stale v gostem špalirju skozi celo Krško in navdušeno klicale povorki, ki se je med godbo, petjem in vriskanjem pomikala skozi mesto.

Za povorko se je podala množica deloma peš in deloma na vozovih na Krško polje, kjer se je ob pol 3. pričela konjska, za tem kolesarska dirka kmetških fantov. Ves dan je potekel v lepi manifestaciji slovenskega kmeta. — Po dirkah pa se je razvila nepri- siljena zabava in veselje pozno v noč.

naroči potrebno železo že pred zvišanjem carine.

Kmetje, ki žive v parlamentarnih državah pa v takih slučajih tudi izvedo, kako se je držal njihov izvoljeni zastopnik pri odločitvi o vprašanjih, ki so za kmete življenske važnosti. Če kmetje take stvari pazljivo bero, t. j. če se zanimajo za politiko in če se zanimajo sami za delovanje svojih izvoljencev, potem se lahko odločijo pri prihodnjih volitvah — drugače!

Za kmete ni vseeno, kaj sklepa njihova mala, domača občina. Vsak sklep občinskih odborov ali občinskih načelnikov stane navadno denar, ki ga morajo zbrati in plačati občani v obliki občinskih doklad. Ali je kje kakšen pameten kmet, ki bi rekel, da se ga višina občinskih doklad nič ne tiče? Zanimanje za odločitev, ali bodo doklade višje ali nižje je pa že — politika!

Kar velja glede občin, velja pa tudi glede okrajev, dežel in cele države.

Iz povedanega vidite, kako napačno govorijo tisti, ki pravijo, da je politika samo za gospode! To napačno mišljenje je v veliki meri krivo, da se našim slovenskim kmetom slabo godi, kajti slabo se jim godi baš zato, ker se za javne zadeve nikdar niso brigali sami, ampak so vso to skrb prepuščali »gospodi«. Če bi se bili naši kmetje že pred petdesetimi leti tega bedastega naziranja korenito otresli in če bi se bili tudi oni začeli »pečati s politiko«, t. j. zasledovati in se brigati za javne zadeve, bi se jim danes godilo precej drugače kot se jim godi!

Pri tej priliki polagamo kmetom na srce samo en nauk: Nikar ne verujte, da se bodo drugi brigali za vas, če se ne boste sami, kajti »gospoda« ima večinoma svoje interese, za katere se res briga, za kmete pa ostaja navadno prav malo, čisto po znanem izreku: Vsak sam za sebe, Bog pa za vse!

Ljudi, ki so se kaj učili, pa vseeno delajo nesebično za prospeh kmetov, je na svetu silno malo in tudi v Sloveniji so zelo redki. Taki ljudje so bili n. pr. ranjki Radić na Hrvaškem, ki je vse svoje velikansko znanje posvetil samo za kmečki blagor, tak je bil Stambolijski v Bolgariji, tak je predsednik kmečke stranke na Češkem g. Švehla.

Moramo pa pri tej priliki odkrito povedati tudi to, da imajo popolnoma prav tisti naši kmetje, ki pravijo, da so siti t a k e politike, kakršno smo uganjali v Sloveniji skoraj celo preteklo stoletje. To namreč, kar smo imeli do najnovejšega časa v Sloveniji, ni politika, ampak bedarija in največja, da ne rečemo: zgodovinska naloga novega kmečkega rodu in nove kmečke miselnosti pri nas v Sloveniji je v tem, da s tisto zastarelo traparijo korenito pospravi in jo zažene za plot!

Tudi slovenski kmetje se morajo dvigniti do take zavesti, do kakršne so se dvignili kmetje na Finskem. Le preberite še enkrat poročilo finske kmečke stranke o njenem razvoju in delovanju, ki smo ga objavili v zadnji številki našega lista — suhega zlata je vredno tisto berilo! Iz tega članka boste spoznali, da je med »politiko« in »politiko« velik razloček, in spoznali boste tudi, kako lepa in pametna

Kmetje in politika.

Večini slovenskih kmetov politika ne diši. Če potujete po deželi in govorite z ljudmi, navadno pravijo, da ne marajo o »politiki« nič slišati in da jih mnogo bolj skrbe njihovi voli in konji in setev in žetev kakor vsa politika. Ali pa pravijo, »da je politika samo za gospode«. Ali pa pravijo, »da naj vso politiko vzame hudič rajši danes kot jutri«. Tako govorijo ljudje. Ali imajo prav? Poglejmo!

Kmečki gospodar bi rad prodal junce. V nedeljo popoldne gleda v »Pratiko«, kdaj in kje bo najbližji semenj. Sam pa slučajno ne utegne tja. Vendar pa prav zvedavo vprašuje, kdo pojde. Zve, da pojde sosed. Na večer semanega dne pa že komaj čaka, da pride sosed domov. Takoj hiti k njemu z vprašanjem: Kakšna je bila cena?

Takih slučajev bi lahko našli na tisoče. Sedaj pa pogledajmo, kaj pravzaprav pomeni vprašanje »Kakšne so bile cene«. To vprašanje pomeni, da se kmet ne ravna sam po sebi, ampak v zelo veliki meri tudi po svoji okolici. Za nobenega pametnega kmeta

pa ni vseeno, kaj se godi okoli njega blizu in daleč. Če kmet izve, da cena živine pada v njegovi okolici, je ne bo prodal, če ni prisiljen, ampak bo čakal. In če izve, da je daleč naokoli malo fižola, ne bo svojega fižola prodajal pod ceno, ampak bo ceno nastavljal višje.

Vse, karkoli se godi okoli mene v bližnji ali daljnji okolici ali pa po vsem svetu, pa spada v politiko. Zasledovati in ocenjevati in tehtati važnost vsakega dogodka, ki se zgodi v moji okolici blizu ali pa daleč, se pa pravi pečati se s politiko, kajti beseda »politika« pomeni »javne zadeve«.

Za kmete in za njihovo gospodarstvo pa niso važne samo tržne cene na bližnjih sejnih, ampak je silno važna tudi zakonodaja, ki vpliva na cene.

Če sklenejo državni zastopniki s kakšno sosedno državo trgovsko pogodbo, po kateri se n. pr. zviša carina na uvoz železa, to kmetom ne more biti vseeno. Take stvari se navadno razpravljajo v časopisih že zdavnaj poprej. Kdor take stvari pazljivo bere in zasleduje, se lahko obvaruje znatne škode, ker si

je »politika« kmetov na Finskem in kako trapasto-zabita je bila »politika«, s katero je gnjavila pri nas naša »gospoda« slovenske kmete skoro sto let!

Mi vemo dobro, da se razmere pri nas ne bodo izpremenile čez noč. Stare ljudi je težko izpreobračati in stari ljudje se bodo pač držali svoje starine. Častnim izjemam pa vse priznanje. Toda stari ljudje se odmikajo, na njihovo mesto pa stopa naša nova kmečka mladina, predrzna, korajžna in bojevit! Ta nova mladina ima bistre oči in sveže možgane in ji žalostna preteklost ni nič mar in prav je tako! Nova kmečka mladina naj le kar mirno

vrže vse stare in razargane politične tunje za plot in naj se obleče v novo politično miselnost, v miselnost, ki zastareli gospodi sicer ni posebno všeč, je pa edino pravilna za kmete. Živela nova kmečka mladina — živela nova naša bodočnost!

Doslej je vodila slovensko politiko »gospoda«. Ta je dovolj pokazala, kaj zna, oziroma česa ne zna. Zato pa je skrajni čas, da se pripravi nova kmečka mladina z vso skrbjo na svojo temeljito politično izobrazbo, da bo znala sama voziti slovenski politični voz, ko pride čas za to.

* * *

Pred prevratom v Avstriji?

V naši najbližji sosesčini, v Avstriji, se dogajajo prav zanimive stvari, o katerih je vredno izpregovoriti kakšno besedo že zato, ker smo tudi mi živeli v Avstriji skoro 700 let in je zato tudi naša politična miselnost zelo takšna kakor avstrijska, ker izhajata pač obe iz istega izvora.

Ob koncu vojne sta se borili v Avstriji za premoč v novi avstrijsko-nemški republiki dve stranki: krščansko-socijalna («klerikalna») in pa socialno-demokratska («napredna»). Stvari so se razvile tako, da so socialni demokrati imeli premoč v mestih, krščanski socialisti pa na kmetih. Ni pa dosti manjkalo, da bi bili socialni demokrati dobili večino tudi na kmetih.

Razmerje med obema skupinama je postajalo vedno bolj napeto, tako da sta se začeli obe skupini oboroževati. Socialni demokrati so ustanovili svojo republikansko gardo («Schutzbund»), pod pokroviteljstvom krščanskih socialistov, katerim se je pridružil tudi velik del ostalega »meščanstva«, pa so ustanovili »Heimwehr«.

Eni in drugi pravijo, da ne odnehajo in da bodo znali eni kot drugi svoje zahteve uveljaviti tudi z oboroženo silo. Vlada pa mirno gleda, kako se obe stranki oborožujeta! »Tajno« oboroževanje mora privedi tekom časa do spopadov, ki jih je bilo v novjšem času že več, za jesen pa napoveduje »Heimwehr« državni udar.

To so važni dogodki, ki zaslužijo vso našo pozornost. Toda za danes se hočemo omejiti le na pregled vzrokov, zakaj so se morale stvari v Avstriji razviti do notranjih krvavih bojov. Ti vzroki so važni tudi za nas, ker so na las podobni našim domačim razmeram iz nedavne preteklosti.

Vzroki segajo še nazaj v bivšo Avstrijo. Ko je bil vrhovni vodja dunajskih krščanskih socialistov še ranjki dr. Lueger, so postavili krščanski socialisti načelo: *Krščanskim socialistom groš — vsem drugim pa knof!* To načelo so tedanji krščanski socialisti v polni meri tudi izvajali, kjerkoli so prišli do politične zmage, zlasti v dunajski mestni občini in v dunajskem deželni zboru. Tam ni nihče dobil niti službe niti »podpore«, kdor ni bil krščanski socialist. Krščanski socialisti so seveda s tem svojim postopanjem zlorabili svojo politično moč tudi v upravi občine in dežele, čeprav mora biti uprava — neodvisna od politike — nepristranska, objektivna in pravična vsem v enaki meri!

Ko pa so po vojni dobili socialni demokrati dunajsko občino v svoje roke, so vračali seveda milo za drago in — boj je tu!

Ta boj, oziroma njegovi vzroki, so za nas silno poučni. Mi vidimo tudi v tem slučaju, da pridobitev politične moči še ne pomeni pravice, da sme smatrati zmagovita stranka javne blagajne nekako za svojo *privatno lastnino*, do katerih imajo pravico samo pristaši ene stranke. V javne blagajne, od občinskih do državnih, plačujejo svoje davke in prispevke vsi državljani brez izje-

me, kakor to določa zakon, zato pa imajo tudi vsi državljani in vsi stanovi in vsi sloji prebivalstva pravico, da iz javnih blagajn dobivajo nazaj to, kar morajo dobiti po zakonu. Nikakor ne gre, da bi le ena stranka, ki je politično slučajno zmagala pri kakšnih volitvah, smatrala javno blagajno za nekako korito, ki je dostopno samo pristašem stranke, ker niso v javno blagajno plačevali prispevkov le pristaši ene stranke, ampak vsi državljani. Krščanski socialisti pa so že pred vojno na Dunaju postavili to napačno načelo in zato se danes ne morejo pritoževati, če jim socialni demokratje vračajo!

Ta zloraba javnega denarja pa je imela za posledico tako poostritev strankarskih bojov, da je prišlo do — prelivanja krvi. Ne bi bilo pa nikdar tako daleč prišlo, če bi eni in drugi javni denar nepristransko upravljali.

Politična moč je lepa stvar, še lepša pa je nepristranska uprava javnega denarja!

Konjska dirka v št. Jerneju na Dolenjskem.

V nedeljo, 1. septembra, se bo vršila v št. Jerneju konjska dirka vozačev in jahačev, katero priredi tukajšnje dirkalno in jahalno društvo na obširnem dirkališču g. Iv. Čampeta.

V kolikor je znano, se vršijo konjske dirke v št. Jerneju vsako leto s presledki in že več desetletij, in le med vojno so se morale opustiti. Po vojni so na pobudo nekaterih odličnih tukajšnjih posestnikov zopet oživele. Brezdvoma je bil lep namen nekdanjih kmetov-konjerejev, da so pričeli prirejati konjske dirke in s tem pospeševati konjereje. Trud in delo je rodilo uspehe. Konjereja se je pri nas zelo lepo razvila in povzdignila ter je ena onih važnih panog narodnega gospodarstva, ki donaša poleg govejoreje in svinjereje našemu kmetu lepe vire dohodkov. Za uspešen razvoj konjereje so nedvomno podani tudi vsi pogoji. Ugodno in milo podnebje, lepa ravnina, ki je marsikje ni enake, obsežni pašniki, med katerimi se razprostira polje in zeleni travniki z izbornim krmo nudijo dovolj ugodnosti za vsestranski napredek konjereje. Že bivša Avstrija je v precejšnji meri podpirala konjerejo. Doseženi so bili v tem pogledu dokaj zadovoljivi uspehi. Že od nekdanj so se tukaj vzrejali in gojili lepi, čistokrvni in plemeniti konji arabsko-angleškega pokolenja. Dočim so Gorenjci vzdrževali težke pincgavske pasme, so se po Dolenjskem vzrejali žlahtni toplokrvni in izvanredni konji-dirkači. Zaradi tega je zaslovel ta kraj po svojih izbornih konjih. Nakupovale so jih vojaške oblasti za armado in plačevale po visokih cenah 500—900 kron za komad, prihajali pa so tudi drugi kupci od blizu in daleč izven mej naše ožje domovine. In to je dalo povod, da se je konjereja pri nas vedno bolj razvijala ter v teh okoliščinah povzdignila na visoko stopinjo napredka, ki je danes v ponos ne samo našemu nad vse marljivemu kmetu-

konjereju, temveč v enaki meri občini in Sloveniji. Tudi v bodoče je osredotočena pot napredka naših konjerejev, le žalibog, da je gospodarska kriza tako globoko zasekala rane našemu kmetijstvu, ki se bodo dale ozdraviti samo s pomočjo merodajnih državnih in deželnih oblasti.

Kdor ljubi kmečki napredek, naj pohiti 1. septembra v naš lepi in prijazni Šentjernej. Pridite, kjer se vam bo nudilo dovolj razvedrila in zabave. Ob tej priliki si boste lahko ogledali krasno našo okolico in prepričani smo, da boste odhajali z najlepšimi utisi in spomini. Vabimo zlasti konjereje, da ne zamudijo priti, da vidijo naše odlične konje kako bodo v diru tekmovali.

* * *

Mladinsko zborovanje na Frankolovem.

V nedeljo dne 11. avgusta je bilo ustanovljeno »Društvo kmečkih fantov in deklet na Frankolovem«. Po meglenem jutru je napočil jako lep dan, ko se je začela zbirati kmečka mladina z vseh strani, od blizu in daleč, zlasti iz Orle vasi, iz Dramelj ter od Nove cerkve. Zbralo se je toliko zavednih kmečkih fantov in deklet, da se je moralo zborovanje vršiti na prostem.

Zborovanje je otvoril tov. Fran Potočnik, za njim pa sta govorila tov. dr. Igor Rosina iz Maribora in dr. Novačan iz Celja o pomenu kmečkega stanu, na katerem sloni vsa človeška družba. Po govorih so sprejeli društvena pravila in izvolili v odbor sledeče tovariše in tovarišice: predsednik Fran Potočnik, podpredsednik Anton Šibanc, tajnik Franc Šibanc in blagajnik Ferdo Potočnik. Za odbornike so bili izbrani dalje Maks Škoflek, Ignac Pejcha, Miha Škoflek, Mimica Novačan, Katica Rakovnik in Genovefa Fijavž. Za namestnike so izvoljeni: Ivan Sodin, Micika Potočnik, Ema Germ, Rudolf Šibanc in Veronika Škoflek. V nadzorstvo sta izvoljena Štefan Doler in Alojzij Železnik. Po volitvah je povzel še besedo tov. Kronovšek iz Orle vasi, ki je fante in dekleta z navdušenimi besedami vzpodbujal k delu za našo mladinsko-kmečko organizacijo, da se bo kmečki narod vendar enkrat otresel duševnih in telesnih verig. Tudi dijak Juhart je izrazil svoje veselje nad probujajočo se kmečko mladino, pozdravila pa sta nas še Lizika Jesenkova iz Dramelj in Štefan Doler iz Nove cerkve.

Naši novi organizaciji pa kličemo: Naj krepko živi in še krepkeje deluje za zmago kmečke misli!

* * *

Nasprotnikom »Kmečkega praznika«.

Kmečki praznik na Krškem polju je mnogim ljudem silno neprijeten. Neprijeten je tudi takim ljudem, ki so sami izšli iz kmečkih domov in ki bi ravno zaradi svojega kmečkega pokolenja imeli največ vzroka, da poveljujejo padle kmečke junake do neba! Tem ljudem bodi povedano jasno: Če ne bi bila tekla kmečka kri za osvoboditev kmetov — in tudi na Krškem polju jo je teklo precej — tudi oni ne bi danes nosili spredaj ali pa zadaj zapetih ovratnikov in svilenih kravat in »zlatih« frakov in škofovskih kap, ampak bi tudi oni še danes tlačanili kakor so tlačanili njihovi predniki! To naj si blagovolijo zapomniti prizadeti gospodje vsaj do prihodnjega leta in naj vzamejo na znanje, da je kmečki praznik na Krškem polju praznik vseh tistih slovenskih kmetov, ki dandanes ravno tako nočejo priznavati nobenih pravic neki izvoljeni gospodi, kakor jih niso hoteli priznavati hrabri borci pod vodstvom Matije Gubca. Praznik na Krškem polju je praznik kmečke misli, praznik pravice in svobode in praznik miru! Tega se razumni in

neodvisni slovenski kmetje zavedajo, zato ta praznik praznujejo in ga bodo praznovali, dokler bo živel spomin na Matijo Gubca v srcih slovenskih kmetov.

* * *

Kmečki fantje — posnemajte!

Nedavno smo priobčili v našem listu prav lepo napisan članek o kmečki misli, ki ga je napisal priprost kmečki fant. Članek je bil izvrsten in se vidi, da njegov pisec mnogo bere in se mnogo uči. To naj bo drugim kmečkim fantom za vzpodbudo, kajti ta članek dokazuje, da ni treba biti ravno doktor, pa je človek vseeno lahko politično izobražen. Treba je le brati, nekaj misliti in se učiti, pa gre. Branje je zlasti za kmečko mladino edina pot do politične izobrazbe, da bodo enkrat kmetje lahko sami začeli odločevati, brez gosposkih vajeti. Dani primer pa naj posnemajo še drugi fantje! Izgovor, češ, da nekdo ne zna pisati pravilno itd., ne drži. Glavna stvar je dobra, pametna in poštena misel, vse drugo je pa postranskega pomena in se da vse popraviti. Torej le korajžo in papir in pero ali pa svinčnik v roke, pa pojde! Če nimate drugega, nam sporočite, kdo je v fari umrl, kakšna je letina itd. Počasi pojde že naprej.

* * *

Popačena zgodovina.

V dveh listih, v enem zagrebškem in v enem ljubljanskem, smo brali v poročilih o poteku kmetijskega praznika na Krškem polju, da so se kmetje 1. 1515 uprli, da pa so jih porazile »avstrijske čete«. Ta trditev ne drži, vsaj popolnoma ne. Res je, da so bile čete, ki so uporne kmete tedaj premagale, »avstrijske«, toda ne samo »avstrijske«, ampak *plemenitaške, grajščinske in škofovske* (Salzburg). Kmetje se takrat niso uprli proti Avstriji iz kakšnih državnopravnih ali nacionalnih ali verskih vzrokov, ampak so se uprli proti *plemenitašem in grajščakom*, ker so s kmeti ravnali slabše kot z živino. Tedanji boj je bil *socialen* boj. Toliko zgodovinski resnici na ljubo.

* * *

Kmetijska družba.

Iz Beograda poročajo ljubljanskemu »Jutru«:

Beograd, 17. avgusta. Kakor znano, je letos v Kmetijski družbi za Slovenijo nastal noven spor zaradi prijavljanja novih članov v množicah, kar je imelo očitno politično-partizanske tendence. Večina glavnega odbora Kmetijske družbe je zato skoraj vse te prijave odklonila, proti čemer je manjšina ostro protestirala. Došlo je do jako mučnih prizorov. Sklep večine glavnega odbora Kmetijske družbe je bil povod za razne pritožbe na nadzorstveno oblast, katerih končni namen je bil izdejstvovati razpust glavnega odbora ter Kmetijsko družbo postaviti pod komisarja. Še pred nekaj dnevi je prišel v Beograd predlog, da naj se Kmetijska družba razpusti.

Ministrstvo notranjih del je vse pritožbe in predloge skrbno preiskalo ter je našlo, da je glavni odbor Kmetijske družbe postopal formalno korektno. Ministrstvo notranjih del je mišljenja, da spada razčiščevanje članskih zadev v avtonomni delokrog Kmetijske družbe in da tako dolgo nima nobenega povoda postopati, dokler se Kmetijska družba drži zakonskih predpisov. Pritožbe zaradi sprejemanja ali nesprejemanja članstva so s tem načelnim stališčem, ki ga je zavzelo ministrstvo, postale brezpredmetne.

O svojem stališču je ministrstvo obvestilo tudi podrejene oblasti. S tem je, kakor se zahtuje, opasnost, da bi Kmetijska družba prišla pod komisarja, odpravljena in so tudi presekane intrige, ki so se v zadnjem času pletle okrog te važne kmečko-stanovske ustanove.

Nova »Kmečka zveza«.

Nekateri naši prijatelji so nam poslali na ogled pozive, naj pristopijo k neki novi »Kmečki zvezi«, katere pravila da so že oblastveno potrjena. V pozivu pravijo tudi, da ta nova »Kmečka zveza« ni tista stara »Kmečka zveza«, ki jo je prej vodil bivši poslanec bivše SLS g. Brodar, ampak pravijo ponovno, da je to nova »Kmečka zveza«.

Na kmetih se včasih zgodi, da umrje krčmar, ki pa je svoj obrt slabo vodil. Po smrti prevzame gostilno drug krčmar, ki oznani daleč naokrog izvršeno izpremembo. V čem pa je izprememba? V tem, da vodi gostilno nov človek, gostilna je pa stara, kakor je bila. — Ali je tako tudi z novo »Kmečko zvezo«?

DOPISI.

Kostanjevica na Krki.

Podružnica Kmetijske družbe v Kostanjevici si je na zadnjem občnem zboru 4. t. m. izvolila sledeči nov odbor: Jože Jordan, načelnik, Anton Košak, nač. namestnik, Lavoslav Bučar, tajnik, Franjo Rabuse, blagajnik, ostali odborniki pa: Franc Tomšič, Anton Prah, Anton Jordan in Ivan Kuntarič. Za delegata je bil izvoljen podružnični tajnik L. Bučar, ki je obenem tudi član glavnega odbora Kmetijske družbe. — Tako je danes ta podružnica zopet v rokah pravih kmetijskih strokovnjakov in resničnih kmetov.

Umrli je po dolgem trpljenju Ivan Hribar, p. d. Krčan, tesar v Sv. Križu, ki je pred tremi meseci ponesrečil pri podiranju starega kozolca na Slinovcih pri Kostanjevici, hoteč z lastno močjo zadržati podirajoči se steber, ki mu je nato zdrobil hrbtenico in rebra. Pokojni, ki je pred enim mesecem prišel iz brežiške bolnišnice, je bil za življenja vnet gasilec in mu je domače gasilno društvo, kakor tudi gasilno društvo iz Kostanjevice priredilo svečan pogreb z mašo. Na čelu pogreba je korakala povorka gasilcev, pred krsto pa je igrala Mestna gasilska godba kostanjeviška. Župno načelstvo je zastopal pri sprevedu tov. župni podnačelnik Ivan Polovič, kostanjeviško društvo tov. načelnik Bučar, domače društvo pa je vodil podnačelnik in poveljnik Jože Horvat. Takega pogreba v Sv. Križu že dolgo niso videli. Tov. Hribarju ohranimo blag spomin.

Beneško noč na Krki so v proslavo krsta kraljeviča Andreja priredili kostanjeviški meščani na praznik 15. avgusta. Nad 20 čolnov z več kot 200 balončki, umetnalnim ognjem in godbenim kvartetom je plavalo okoli mesta. Častna serenada pa se je vršila pri južnem mostu. Bil je diven pogled na čolne in na odsevajoče luči iz vode.

Uboj ali umor. Na praznik 15. t. m. je iz ljubosumnosti in maščevanja ustrelil 19-letni posestnikov sin Jože Kuzma iz Ostroga 22-letnega kmetijskega fanta Antona Cekuto iz iste vasi. Nekako o polnoči je Cekuta vasil pri svojem dekletu, na kar ga je Kuzma v zasedi počakal in oddal na Cekuto 4 strele, ki so smrtno zadeli. — Poklicani ljudje, ki imajo toliko opraviti pri drugih nepotrebnih stvareh, bi imeli tu dosti posla med kmetjskim ljudstvom in posebno pri naši mladini, da bi jo odvadili ponočevanja in krvavega obračunavanja. Gospodje, ki vas še danes brigajo vsakojake javne zadeve, za katere niste poklicani, začnite tukaj z jako hvaležnim delom. Časa in prilike imate dovolj.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnja čebelarška podružnica bo priredila v nedeljo, dne 25. avgusta ob 3. uri popoldne v čebelnjaku g. Alojzija Koroška članski sestanek s predavanjem. — Čebelarji, zanimajte se za napredek v čebelarstvu in pridite tudi tisti, ki dosedaj še niste člani podružnice.

Bled. V soboto in nedeljo se je vršila na Bledu na štadionu S. K. B. v Zaki konjska tekma zagrebškega konjerejskega društva in Džokej-kluba. V nedeljo je bila prireditev na višku. Predsednik Eks. Mihajlovič je povabil k tej prireditvi tudi jahalno in dirkalno društvo za Gorenjsko k sodelovanju. Vsled tega je predsednik jahalnega društva Ivan Ažman, župan v Lescah, organiziral narodne noše, ki so nastopile kot tretja točka nedeljskega programa. Te prireditve so se udeležili tudi Nj. Vel. kralj, grška kraljica in upravnik dvora g. major Pogačnik. Vsa Zaka je oživela, ko je na vozu g. Paplerja zahreščala harmonika. Povorka narodnih noš se je poklonila kralju. Na čelu povorke je jahal predsednik društva Ivo Ažman, ki sta ga spremljala na vsaki strani po en jahač v narodni noši. Povorka je krenila od dvorne lože po dirkalnem prostoru, naredila krog ob burnem ploskanju občinstva in se postavila tik pred kralja. Kralj je vidno vzradoščen stopil iz lože in pozval oba predsednika jahalnega društva Ivana Ažmana in Alojzija Paplerja kot predsednika sportnega kluba k sebi. Prijazno jima je ponudil roko in se zelo zanimal za namen obeh društev. Oba sta mu pojasnila namen in preureditev sportnega stadiona v Zaki. Po končanem razgovoru se je kralj od obeh poslovil, vzradoščen nad gorenjskimi narodnimi nošami. G. major Pogačnik je oba povabil, da se ob priliki oglasita v dvoru v nadaljni razgovor. Sedaj se že vidi važnost jahalnega društva za Gorenjsko in nujnost njegove ustanovitve. Predsednik dirkalnega društva in župan v Lescah I. Ažman pa je lahko ponosen na svoje ustanovljeno društvo in na njegov prvi nastop pred kraljem.

Podkraj pri Radečah. Za večno nas je zapustil posestnik Anton Wetz, ki ga nam je kruta smrt ugrabila pretekli teden iz naše srede. Znan je bil daleč naokoli, saj je nad 30 let prevažal ljudi iz Zidanega mosta v Podkraj in obratno kot brodar na Savi. Postaven mož-korenjak, z dolgo brado, je napravil močan vtis na vsakogar. Ljubezniv v občevanju, poštenjak med ljudmi je bil visoko čislán pri vseh, ki so ga poznali. Gospodaril je dobro in varčno in je bil vzor celi okolici. Takoj po vojni je pričel med prvimi buditi kmete iz politične nezavednosti ter je bil tudi ustanovitelj bivše »Samostojne kmetijske stranke«. Kmetjskemu pokretu je ostal zvest do svoje prerane smrti. Bil je dvakrat radeški župan in občina se ima mnogo ravno njemu zahvaliti za svoj gospodarski napredek. Naj mu bo lahka toliko ljubljena domača gruda, a ostalim naše globoko sožalje.

Braslovče. Tukajšnja podružnica »Hmeljarskega društva« je priredila v nedeljo 4. t. m. predavanje o obiranju, sortiranju, sušenju in prodaji hmelja. Predaval je oblastni referent za hmeljarstvo g. ing. Dolinar iz Celja. G. predavatelj je navzočim hmeljarjem v jedrnatih besedah podčrtal važnost pravičnega ravnanja s hmeljem, katerega dosedaj naši hmeljarji v veliki večini niso bili vajeni, nadprodukcija jih bo pa k temu prisilila. Opozoril je tudi na največjo pozornost pri prodaji, kjer producenti vsled nepoučenosti niso dovolj previdni v lastno škodo. Sploh se je g. predavatelj dotaknil vseh vprašanj, ki se tičejo našega hmeljarstva in odgovarjal na razna vprašanja, ki so mu jih stavili hmeljarji. Vsi hmeljarji so bili s predavanjem zelo zadovoljni. Podružnica bo priredila, pod vodstvom agilnega predsednika g. Marinca, lokalno hmeljarsko razstavo v Braslovčah in sicer od 25. avgusta do 5. septembra t. l. Ker je braslovški hmelj znan kot eden najboljših, je upati, da bo razstava dosegla svoj namen; hmeljskim trgovcem bo pa dana možnost, da si bodo vzorce lahko na razstavi ogledali, ki bodo označeni tudi s količino. Podružnici želimo mnogo uspeha! — K—k.

NOVICE.

Kraljević Andrej. Dne 15. avgusta je bil na Bledu krščen tretji sin kraljevske dvojice. Dobil je krstno ime Andrej. Na Bledu so bile ta dan velike svečanosti.

Amnestija. Kralj je podpisal ob priliki krsta kraljevića Andreja velik ukaz o pomiložitvah. V Sloveniji bo pomiloščenih več sto oseb.

Odlikovanja. Ob priliki krsta tretjega kraljevića Andreja je bilo odlikovanih 28 tisoč državljanov. Med odlikovanci je tudi mnogo Slovencev.

Kmetijski praznik na Bledu se bo vršil na Mali šmaren dne 8. septembra t. l.

Nov živinski sejm v Ljubli se vrši v četrtek, dne 22. avgusta t. l.

Izplačilo zaostalih invalidnin in pokojnin. Finančni minister je izvršil razpored zadnjih dveh tranš švedskega posojila in naročil finančnim direktorjem, naj po že prej določenih spiskih izplačajo zaostale invalidnine, dolžne pokojnine in potne stroške uradnikov. Za izplačilo dolgov privatnim osebam bo finančni minister naknadno izdal potrebna navodila.

Občinski odbor podal ostavko. V občinskem odboru v Murski Soboti je prišlo med večino in opozicijo do spora in prepira in je vsled tega podal ostavko župan g. Josip Benko. Ž njim vred je odstopil tudi ves odbor.

Naša vojna križarka »Dalmacija« je pretekli teden pripeljala v domovino posmrtno ostanke srbskih vojakov, umrlih za časa svetovne vojne v Franciji.

Nova trgovska šola. Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo odlok o otvoritvi nove trgovske šole (akademije) v Nišu za niško in timoško oblast.

Utonil. Pred dnevi se je kopal v Ljubljani pri papirnici v Vevčah tudi papirniški delavec Anton Štibernik. Štibernik je nekaj časa plaval, nato pa nenadoma izginil pod vodo. Ker so se kopali večinoma mlajši ljudje in otroci, mu ni nihče mogel priti na pomoč. Na krik kopalcev je prispel delovodja papirnice g. Jože Kure, ki je skočil v vodo in izvlekel na suho Štibernika že nezvestnega. Utopljenca so skušali z umetnim dihanjem spraviti k življenju, toda bilo je že prepozno.

Neurje je razdrlo pretekli teden železniško progo proti Sušaku. Ogromne množine vode so porušile železniški nasip v dolžini 50 m, na drugih mestih pa nanesele na progo debelo plast kamenja. Železniška uprava je odposlala takoj 100 delavcev na progo, ki je bila v par dneh popravljena in promet zopet vzpostavljen.

Posledice ribolova. V bližini Braslovč v Savinjski dolini so v soboto zvečer 10. avgusta lovili skrivaj ribe neznani moški. Pri tem so jih zasačili orožniki, ki so enega kmeta z bajonetom smrtno ranili, drugi pa je dobil le lažje poškodbe. Ostali so bili aretirani in se bodo morali zagovarjati pred sodiščem radi lovske tatvine.

Velika tatvina v Jaršah pri Domžalah. V tovarni platnenih izdelkov v Jaršah je ukradel tovarniški delavec 35.000 Din. Orožniki so bili vlomilcu hitro za petami ter ga že drugi dan aretirali.

Nevihite in poplave v Italiji. V Palermu je divjala pretekli teden silna nevihta. Velik del mesta je bil poplavljen in po ulicah so morali reševati ljudi s čolni.

Strele zahtevala človeške žrtve. V Trnovi Poljani pri Ogulinu so v torek popoldne žele pšenico sestre Dragica, Milica in Vlačka Županovič. Ko je nastal naliv, so deklice iskale zavetja pod košatim hrastom. Že v bližnjem trenutku je strela udarila v drevo in ubila Dragico, obe drugi sestri pa nevarno poškodovale. V Vrbovskem pa je strela udarila v hišo seljaka Šime Vujanovića ter ubila seljaka in njegovo ženo Marijo. Hiša je pogorela do tal.

Podpore agrarnim zajednicam. Kmetijsko ministrstvo je nakazalo Zvezi agrarnih zajednic v Zagrebu 900.000 dinarjev in Zvezi agrarnih zajednic v Sloveniji 200.000 Din.

Umrli je v Škocijanu tamošnji mesar in gostilničar g. Pavel Zupet.

Letni kongres UJU. Preteklo nedeljo je imelo društvo »Udruženje jugoslovanskih učiteljev« svoj letni kongres v Zagrebu. Kongres je soglasno sklenil, da se društvo reorganizira na federativni podlagi, to se pravi, da bodo imele posamezne sekcije kakor slovenska, hrvatska itd. svoja posebna pravila s povsem samostojnim delovanjem v skladu s centralo UJU.

Strele je ubila hlapca Fr. Štanca na Prašnikarjevem posestvu v Kamniku. Vsled neurja se je zatekel v leseno lopo, v katero je udarila strela in ga ubila.

Četvorčki. V ljubljanski ženski bolnici je rodila Terezija Gorenjc, žena arzenalskega delavca iz Loke pri Mengšu, pretekli teden četvorčke, kar je nenavadno redek slučaj. Vsi mladi črvčki, dva dečka in dve punčki, so bili po rojstvu živi, toda najslabotnejša punčka je po dveh dneh umrla. Ostali trije otroci so zdravi in se lepo razvijajo.

Volčki v okolici Zagreba. V Zagreb so kmetje te dni pripeljali konja, ki je bil ranjen od nekoliko ugrizov. Po pripovedovanju kmetov je ogrizel konja na paši volk, ki se je klatil po okolici.

Županstvo občine Št. Rupert na Dolenjskem pri Mokronogu naznanja, da se živinski in kramarski sejem na Veseli gori pri Št. Rupertu vrši v soboto 31. avgusta 1929; torej ne tisto soboto pred malo mašo, kakor je v kalendarjih. Kupci in prodajalci vabljeni.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 25. avgusta, nedelja: Srce Marijino.
- 26. avgusta, ponedeljek: Ceferin.
- 27. avgusta, torek: Jožef K.
- 28. avgusta, sredo: Avgustin.
- 29. avgusta, četrtek: Obgl. Janeza K.
- 30. avgusta, petek: Rozalija.
- 31. avgusta, sobota: Rajko.

SEJMI.

- 25. avgusta: Ambrus, Tinsko, Loka pri Žusmu.
- 26. avgusta: Sv. Vid na Blokah, Vel. Gaber, Ljubno, Rajhenburg, Breg pri Ptuj.
- 27. avgusta: Novo mesto, Moravče.
- 28. avgusta: Struge, Sv. Trojica v Slov. goricah, Dol. Lendava.
- 29. avgusta: Dobrova, Zagorje, Muta, Poljčane, Žalec, Sv. Filip.
- 30. avgusta: Velika Loka, Hajdina.
- 31. avgusta: Krško, Dobropolje, Konjice, Planina na Štajerskem.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-57
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 angleški funt	Din	276-20
1 ameriški dolar	Din	56-80
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Težakovo olje za živino

je potrebno in koristno za živino radi vitamina A in vitamina D, ki ga v nobenem drugem krmilu sploh ni. Dalje je potrebno radi joda in broma. To so vse one stvari, ki so v stanju, da se slabotna in zahirana živina okrepi in v kratkem času do najvišje mogoče stopnje razvije. Uspehi krmiljenja s tem oljem so zelo veliki. To olje je za živino in njen razvoj večje važnosti kot so umetna gnojila za rastlinstvo in je z ozirom na učinkovitost cenejše.

Proslava 10-letnice osvobojenja Prekmurja se je vršila preteklo nedeljo z velikimi svečanostmi po vseh večjih krajih Prekmurja.

V Savi je utonil kovaški mojster Janez Okoren iz Hraš pri Smledniku. V hudi vročini se je šel kopat s svojo ženo in nekim prijateljem. Zašel je v vrtnec in kmalu zginil pod vodo v navzočnosti preplašene žene in prijatelja, katera mu nista mogla pomagati, ker nista znala plavati.

Stari dolarski bankovci še veljavni. Ameriški konzulat v Zagrebu je iz Washingtona prejel službeno obvestilo glede izmenjave dolarskih bankovcev. Ministrstvo mu sporoča, da ostanejo stari bankovci še nadalje v veljavi. Lastniki dolarskih bankovcev se opozarjajo, naj ne nasedejo raznim spekulantom, ki razširjajo neosnovane vesti po deželi, da se bodo stari dolarski bankovci v kratkem vzeli iz prometa.

Cigani so zažgali v Predosljah pri Kranju gospodarsko poslopje Jožefa Cudermana, po domače Kotnika. Požarne brambe so sicer ogenj omejile, vendar je škoda na zgorelih gospodarskih poslopih velika.

Boj z razbojniki pri Beogradu. V sredo proti večeru so se na avtomobilu odpeljali trije policijski uradniki s komandirjem orožniške postaje v Belem potoku. Približno 33 km od Beograda pa so zapazili na cesti kup kamenja in razpeto vrv. Šofer je z vso silo ustavil avto in tedaj sta se pojavila dva neznanca, ki sta bila maskirana. Ko sta neznanca opazila, da imata opravka z žandarji, sta pričela streljati. Vnela se je bitka, v kateri je padel en razbojnik in policijski uradnik Maksimović. Drugi razbojnik je pa pobegnil.

Velike kasaške dirke priredi Kasaško društvo v Mariboru na svojem dirkališču na Teznu dne 15., 21. in 22. septembra 1929. Dirke so nujno potrebne za rejo ameriških kasašev, ker se tako dá priliko in vsodbudo konjerejem, da pri dirkah dokažejo konji svoje sposobnosti, konjereji pa morejo pridobiti lepe nagrade. Društvo se za povzdigo lepo se razvijajoče konjereje v Sloveniji ni strašilo žrtv in truda in prireja tako še tri kasaške dneve. Vsaki dan bo po pet enovprežnih dirk in ena dvovprežna dirka, skupne nagrade znašajo okroglo lepo vsoto 50.000 dinarjev. Ker je ravno namen prirejanja dirk predvsem radi povzdige domače konjereje, je društvo v svojih propozicijah določilo konjem slovenske kmečke reje popuste in še posebej kmečkim vozačem. Konjerejska razstava v Ljutomeru je pokazala, s kako prvovrstnim konjskim materijalom razpolagajo kmečki posestniki. Propozicije so se vsem interesantom že razposlale in je določen rok za prijave do 7. septembra. Opravičeno je upanje, da bo pri jesenskem kasaškem mitingu v Mariboru zbrano toliko konjev, kakor jih najbrže doslej še ni bilo v Mariboru. Da se tudi posej dirk od strani občinstva poveča, se je društvo odločilo, da se izžreba ena vstopnica, koje imejitelj dobi dobro vporabnega kasaškega konja. Žrebanje se vrši zadnji dan med 4. in 5. dirko in zagradel naj posetniki dirk dobro spravijo vstopnice. Želeti je, da si sportni krogi nabavijo kasače, da bodo tako dirke številnejše in zanimivejše. Na Murskem polju je dovolj dobrih kasašev na prodaj in kasaško društvo v Mariboru dá radevolje vsakemu potrebna navodila in nasvete za nakup konjev iz naše domače konjereje. Upamo tudi, da bodo naši lokalni faktorji vpoštevali koristne intencije društva in s podporami podprli važno narodnogospodarsko delo.

RAZSTAVA domače obrti nudi pestro sliko domačih obrtnih izdelkov. Poleg najrazličnejših vrst čipk se vidijo slamniki in cekarji, delo domačih rok, Ribničani razstavljajo in prodajajo svojo suho robo in lončarske izdelke, Belokranjci tko platno in svilo, razni volneni izdelki zaokrožajo celotno sliko.

Umor v Iški Loki.

Te dni so orožniki odkrili v Iški Loki pri Ljubljani strahovit umor, ki je bil izvršen že pred štirimi meseci nad Martinom Kraljičem iz Iške Loke. Martin Kraljič je bil štirikrat v Ameriki in ko se je zadnjič vrnil, je prinesel s seboj lepo vsoto težko prišparanega denarja. Nastanil se je pri svojem bratu Francu Kraljiču v Iški Loki, čigar posestvo je bilo težko zadolženo. Da bi ga obvaroval pred propastjo, je posodil Martin Francu okrog 175.000 dinarjev ter mu kupil konje, vozove in raznega orodja. Letos spomladi je Amerikanec prenehal podpirati svojega brata in njegovo ženo Marijo ter ju je celo tožil za posojeni denar. Pred sodnijo sta se poravnala in sicer tako, da bo Franc vrnil 25.000 dinarjev v denarju, poleg tega pa mu bo moral dati še hrano in stanovanje za celo življenje. Ako bi ne bil Martin s hrano zadovoljen, mu morata plačati letno 5000 dinarjev. Na stvarne dajatve se je Martin vknjižil na Francovo posestvo. To je hudo potrla Franca in njegovo ženo. Dočim je bil on miren in potrpežljiv, je pa žena Marija premišljevala, kako bi spravila s pota svaka Martina. V svojem srcu je sklenila, da je najbolje, če ga ubije. To svojo tajno namero je tudi izvršila letos 25. marca. Martin je hodil spat v hlev. Svakinja Marija se je splazila ponoči okrog 11. ure v hlev ter Martina večkrat udarila s sekiro po glavi. Udarci so bili tako močni, da je smrt najbrže takoj nastopila.

Ubijalka je stopila nato v hišo k svojemu možu ter mu povedala, kaj je storila. Franc se je od groze stresel. Žena mu je ukazala, da ji pomaga spraviti mrtvega brata v kaščo. Najprej se je mož branil, nato je pa ubogal in šele drugi dan sta naložila Martinovo truplo na voz ter ga peljala na pol ure oddaljeni travnik ob Išci, kjer sta ga poldrug meter globoko zakopala. Po izvršenem zločinskem delu sta pripovedovala ljudem, da je odšel Martin kar na tihem v Ameriko. Ljudje so sumili in niso tega verjeli.

Orožniki so poizvedovali, toda niso mogli ničesar dognati. Pri ponovnih ostrih poizvedovanjih se je Franc udal ter priznal zločin. Povedal je vse, kako je žena brata ubila. Orožniki so obadva aretirali in ju privedli v sodnijske zapore. Sodna komisija pa je bratovo truplo izkopala in ugotovila udarce na glavi.

NARODNI GOSPODAR

Zadružna razstava in kongres.

Ob priliki jesenske prireditve na ljubljanskem velesejmu se bo vršil v Ljubljani zadružni kongres, slovensko zadružništvo pa bo priredilo na velesejskih prostorih zadružno razstavo.

Kongres bo dne 1. septembra v dvorani »Delavske zbornice« na Miklošičevi cesti, nasproti sodišča. Prišel se bo ob 9. uri dopoldne in bo trajal do popoldne. Dnevni red obsega šest referatov in sicer o zadružni zakonodaji, o zadružništvu kot novem gospodarskem sistemu, o zadružniškem šolstvu in njegovi izpopolnitvi, o sodobnih načelih zadružne organizacije in o življenjskih vprašanjih našega kmetijskega zadružništva. O vsakem referatu se bo vršila debata. Kongresa se bo lahko udeležil vsak zadrugar, ki se bo izkazal z velesejsko legitimacijo, vidirano po njegovi zadrugi ali s člansko legitimacijo (člansko knjižico). Po kongresu bo ogled zadružne razstave.

Zadružna razstava bo obsegala vse slovensko zadružništvo. Razstavljene bodo slike zadružnih stavb in domov ter notranjost obratov, izdelki produktivnih zadrug in statistični podatki o razvoju in sedanjem stanju slovenskega zadružništva. Razstava bo otvorena dne 31. avgusta ob 10. uri in bo odprta ves čas velesejma, tedaj do 9. septembra. Ogledal si jo bo lahko vsak, ki bo imel vstopnico na velesejem. Posebnih izkaznic in vstopnic ne bo.

Dne 2. septembra si bodo hrvatski, srbski in tuji udeležniki zadružnega kongresa ogledali posamezne vrste boljše organiziranih zadrug na Gorenjskem.

Vabimo kmetovalce, da se udeležijo zadružnega kongresa in si ogledajo zadružno razstavo.

Plačevanje 20% bonov.

V členu 15. proračunskega zakona za leto 1929/30 je finančni minister odredil, da davkoplačevalci lahko plačujejo davek z 20% boni, ki so jih prejeli od davčnih uradov za odtegljaje ob priliki zamenjave avstrijskih kron leta 1920. Dočim je sprejemala država zadnji dve leti samo bone do 1000 Din, jih sprejema sedaj do neomejene vrednosti. Vendar jih sprejema do nadaljnjega samo za plačilo zaostalih davkov do konca leta 1926. Od oseb, na katere se glase in od dedičev teh oseb jih sprejema država v polnem znesku, od ostalih oseb pa v vrednosti 50%, tedaj po polovični vrednosti. Poleg tega jih sprejema tudi za plačilo finančnih kazni, kolikor se te stekajo v državno blagajno. V tem slučaju jih sprejema v polni vrednosti neglede na to, na koga se glase.

Zgornje priobčujemo največ zaradi tega, ker so se zadnji čas pojavili agentje, ki ponujajo za bone 30% njih vrednosti. Za lastnike bonov, ki imajo za plačati zaostale davke do leta 1926 in za plačilo finančnih kazni, so vredni 100% ali polno ceno, za druge so vredni toliko manj, kolikor bodo znesle njihove obresti do tistega časa, ko jih bodo lahko vnovčili v polni vrednosti. Glede na to, da jih bo, v par letih sprejela država brez omejitve in v polni vrednosti, so vredni brez izjeme vsi vsaj 75%, t. j. tri četrtine polne vrednosti. Preje več kakor manj. Če jih sprejema v polni vrednosti od kaznovanih in nemarnih davkoplačevalcev, jih bo še bolj gotovo sprejela v polni vrednosti od poštenih in rednih davkoplačevalcev.

PODLISTEK

E. Zahn - I. Albrecht:

Kako sta Jožef in Pepček našla nebesa.

(Konec.)

Deček strmi proti nebu in je zamišljeno položil prst čez usta. »Jeli, tata,« povzame čez nekaj časa, »če hočemo tja gori, moramo umreti.«

Jožef prikima. Mogoče pa se je to zgodilo tudi zgolj v snu.

»Ali vendar je tu cesta,« nadaljuje deček, in hip pozneje: »Naravnost v nebesa drži cesta!«

Mali je razburjen. Za suho roko prime starca, da slednji omahne in plane kvišku.

»Naravnost v nebesa drži cesta!« ponovi deček in kaže tja gori, kjer se na nočnem nebu odraža medlo bela rimska cesta, pretkana z zvezdami. »Z zimske gore se vzpenja, glej, prav tamkaj z zimske gore,« se razgreva Pepček in kaže z roko na temno goro, kjer so na vrhu najvišje jelke ostro začrtane pod nebo. Med te jelke nizdolu pelje cesta.

»Ja, ja,« mrmra Jožef. Od začudenja se mu je povsila spodnja ustnica. Njegov šibki razum si polagoma osvaja, kar mu čeblja deček.

»Potlej nama ni treba umreti,« pravi Pepček hipoma in z lahnim nasmeškom. To zveni skoro kakor veselo ptičje svrčanje. »Tamle za gore lahko gre človek naravnost v nebesa.«

»Ja, ja,« jeclja strmeči Jožef, široko od-

pre skoro oslepele oči in še enkrat zamrmra: »Ja, ja, na mojo vero, res lahko.«

Pepček stoji v snegu pred klopjo in prime starega za roko:

»Pojdi, tata, greva v nebesa!«

Jožef se še enkrat ozre naokrog. Potlej prime malega za roko, pol v oblasti besedi, ki jih je govoril deček, pol iz stare navade, in se odpravi z njim na pot iz vasi.

Vseokrog je zavladata tišina. Zgoraj na cesti stoji še dečko z vasi, ki se pripravlja, da odpelje svoje sanke domov.

Pepček se stisne k njemu: »Ti, tata in jaz greva v nebesa,« mu pošušlja na uho. Potlej odkorakata oba. Deček pa se na glas zasmee in gre svojo pot.

Ne traja dolgo, ko ostane vas zadaj za obema iskalcema nebes. Po trdo zamrzli poti stopata v dolino, proti temno pred njima v višino strleči pečini.

Sneg škriplje pri vsakem njunem kratkem koraku, ali pot je svetla in jo je lahko najti.

Teh dvoje temnih postav se smešno odraža v ogromni beli globeli in na blesketajoči se poti. Kratke noge vneto boste stopicajo, njuna mala naglica je v čudnem nasprotju z velikim mirom krog in krog njiju.

Nekaj časa hodita. Tedaj se začne svetiti njuna pot. Bele skodele jima leže pred nogami, beli bliski švigajo pred njima po tih poti in noč je vedno bolj svetla. Tako je, kakor da vstajajo skale iz gora, kakor da se izravnavajo jelke in kakor da se ločijo snežna slemena, tako bližnje in ostro in svetlo je vse.

Za obema iskalcema nebes visoko in orjaško sveti mesec.

»Vidiš cesto tam gori, tata?« pravi Pep-

ček. Vsak hip pravi to in pokaže proti nebu. Redkokdaj se zgane njegov pogled od cilja. Stari vkakikrat pogleda tja gori. Zdaj je buden in vnet. Načrt ga je vsega prevzel. Naglica njegova je tako velika kakor dečkova.

»Mrzlo je,« pravi naenkrat Pepček, vendar še bolj pridno stopa dalje. Pot se zdaj pne strmo kvišku, proti gozdu, zimskemu planinskemu gozdu.

»Zdaj sva že tu,« šepne deček. Prve korake na Zimsko goro namerita s tako vnetostjo, kakor da bi hotela v eni sapi zdrveti naravnost na vrh.

Kos pota imata še od drvarjev zgaženo stezo pod nogami. Potem ta nenadoma preneha in hoja postane mučna. Sneg se udara pod njunim bremenom, komaj se pneti od jelke do jelke navkreber in sapa jima pohaja. Črno modro nebo pa se blesti skozi vrhove dreves in z zvezdami pretkana cesta sveti nizdolu in se klanja nad goro, kakor da se spaja z njenim vrhom.

»Vidiš, vidiš!« vriska mali Pepček. In stari zaspano jeclja: »Ja, ja.« Njegova navdušenost popušča. Premaguje ga utrujenost.

Kmalu za tem obstane deček na ravničici v gori. »Malo daleč je, tata,« pravi pol v strahu. Tata sedi kraj njega v snegu in kima.

»Imaš prav. Malo lahko posediva,« pravi Pepček in se spusti poleg tovariša na tla. Zadovoljen »ah« se izvije iz njega, ko nasloni glavo na starčovo roko. Potem spet dvigne oči proti nebu. Visoka jelka razprostira vrhove nad njim. Temne veje se klanjajo pod težkim sneženim bremenom.

»Kakor, da raste čudno bela volna na drevesu, je videti,« misli Pepček. Pri tem postane tudi njegova glava težka in začne ki-

Skrb za izseljence.

Nedavno so sklicali v Split konferenco, na kateri so obravnavali razne načine, kako bi se dale upostaviti in obdržati tesnejše zveze z našimi izseljenci. Na konferenci so ugotovili, da je zaupanje izseljencev do stare domovine precej padlo, zato pa je treba ukreniti vse, da se sedanje stanje popravi.

Zakaj pa je padlo zaupanje izseljencev do stare domovine? Na to vprašanje so odgovorile zagrebške «Novosti» v uvodnem članku dne 9. t. m. sledeče:

«Po svetovni vojni so hoteli izseljenci stari svoji domovini tudi gospodarsko pomagati in s polnim zaupanjem so pošiljali svoj krvavo prislužen denar v staro domovino. Tu pa so doživeli težak udarec, zaradi katerega je tudi zaupanje izseljencev padlo.

Najprej se je pojavilo vprašanje vrednosti dolarja. Mnogi so precejšnje zneske dolarjev zamenjali še takrat, ko je bil dolar cenjen na 10 do 20 dinarjev. Ko pa je pozneje dolar poskočil na 50 in še več dinarjev, oziroma ko je vrednost dinarja padla, so bili ti ljudje težko zadeti. Na tej razliki v vrednosti so mnogi izgubili velike vsote.

Tisti izseljenci, ki so se takoj po vojni vrnili v domovino in ki so menjali dolarje, so skoro vsi mnogo izgubili, razen če so kupovali nepremičnine. Zadeti pa so bili tudi oni, ki so ostali v Ameriki, pa so del prihrankov zamenjali v dolarje in denar naložili v neke naše banke. Ko so pozneje hoteli zopet dolarje zamenjati nazaj v dolarje, so videli, da so mnogo izgubili.

Drugo razočaranje se doživeli izseljenci z nekimi bankami. En del teh bank je propadel, tako da so izseljenci izgubili vse svoje vloge. Značilen je bil slučaj s Srbsko zadružno banko, ki je takrat, ko je iskala vloge, kazala ljudem ponarejeno spričevalo ministrstva za trgovino, da je položaj banke sijajen. Nekaj tednov pozneje je pa banka napovedala konkurz, a nihče ni bil pozvan na od-

govor, zakaj da so na tak način zapeljali uboge izseljence v zмотo.

Ni torej čudno, če so izseljenci v takih razmerah izgubili zaupanje v naše gospodarstvo. Naši izseljenci razpolagajo s premoženjem, ki se ceni na več sto milijonov dolarjev. Toda danes naši izseljenci rajše vlagajo svoje prihranke v ameriške banke, kjer dobe le po 4 do 5 odstotkov obresti, namesto da bi jih vlagali v naše banke. Torej, ako hočemo, da bodo naši izseljenci vlagali svoj denar zopet v naše zavode, je potrebno jamstvo, da bodo dobili svoje vloge tudi nazaj.»

* * *

Kam gre denar?

Nedavno smo v našem listu objavili člančič z naslovom: »Kam gre denar«. V tistem članku smo našli celo vrsto velikih delniških družb, ki imajo svoja podjetja v Sloveniji (n. pr. Trboveljska premogokopna družba, Kranjska industrijska družba, Ruše in Fala, fabrike za tkanje v Kranju itd.), lastniki delnic pa so večinoma tujci, kar ima za posledico, da gre ves čisti dobiček teh družb iz naše dežele ven. Čisti dobiček teh družb znaša na leto mnogo več kot 200 milijonov dinarjev, ki jih zaslužijo roke slovenskih delavcev, tujci pa spravljajo dobičke v žep.

Ker so vsa ta industrijska podjetja zaščitena z visoko carino, ni čudno, da sijajno uspevajo. Tako je mogla n. pr. Trboveljska družba letos zvišati čisti dobiček, ki se razdeli na delničarje, od (izkazanih) 30 na 35 milijonov dinarjev. Naši domači rudarji, ki s svojim delom to bogastvo ustvarjajo, pa niso dobili nič.

Trboveljska družba je delniška družba. To se pravi, da je razdeljen v podjetje vloženi denar na delnice ali deleže. Takih delnic (deležev) je en milijon, vsaka delnica pa se glasi na 200 dinarjev, torej je vsega kapitala 200 milijonov dinarjev. Vedno pa ni bilo en milijon delnic, ampak jih je bilo spočetka mnogo manj. Ko je pa podjetje rastlo, je

družba svoj kapital poviševala s tem, da je izdajala nove delnice. Nove delnice so pa bile drugače tiskane kot stare. Sedaj pa je družba začutila potrebo, da natisne cel milijon delnic na enak način, t. j. da bodo vse enake. To je veliko delo, ki bo dobro plačano. To delo je izročila Trboveljska družba — »Jugoslovanski tiskarni« v Ljubljani, ki tiska tudi »Slovenca« in »Domoljuba«. Ta dva lista namreč slovenski rudarji v Trbovljah mnogo berejo.

* * *

Med kot zdravilo.

Naša dežela slovi zaradi čebelarstva daleč po svetu in tudi naš med uživa svetoven sloves. Žalibog pa se pri nas doma med vedno manj ceni, čeprav bi zaslužil mnogo več pozornosti in upoštevanja tudi z naše strani.

Glavna sestavina medu je neke vrste sladkorja, ki ga je v medu 80 odstotkov. Vajne pa so za človeški organizem vse sestavine medu, tudi tiste, ki se nahajajo v njem v najmanjših količinah. Vse sestavine medu pa so silno lahko prebavljive, kar vrednost medu zelo povečuje.

V novejšem času se je moral med umakniti sladkorju, tako da mnogo ljudi dandanes medu sploh več ne pozna. Je pa med najstarejše sladilo, ki so ga poznali že stari Egipčani.

Zelo važne pa so sadne kisline, ki se nahajajo v medu. Te še prav posebno ugodno delujejo na želodec. Stara stvar pa je, da nam posebno dobro tekne jed, do katere imamo apetit in med silno pospešuje poželenje po jedi.

Ljudje imajo med že od nekdaj za važno domače zdravilo. Med pospešuje spanje. Otrokom dajejo razredčen med, da jim popravijo želodec. Ljudje, ki trpe na oslabeledosti srca, morajo uživati med, koristi pa med tudi ljudem, ki so bolni na ledicah. Posebno visoko pa cenijo zdravniki med pri prehlajenju in pri vnetju dihalnih organov. Med namreč po-

mati. Ali hrepenenje po nebesih ga še ohranja čuječega. »Tata!«

Zopet položi svojo roko v starčevo, ki ima zares oči zaprte in spi. Deček se napol smehlja zbog tega, kako praded pači obraz. Potlej nekam mukoma dvigne lastne veke in pogleda navzgor pod jelko. Na beli volni po vejah gore mali plamenčki v prečudnem srebrenem sijaju. Lepši so od sveč, ki jih oče prižiga doma v cerkvi. In zdaj — tam — o, tam seza cesta med plamenčki vse doli in prav Pepčku pred noge — nebeška cesta.

»Tata,« pravi Pepček. Čisto tiho govori, kakor iz sanj, in potlej spet in še bolj zaspano: »Zdaj sva tu. Tata, pojdite zdaj.«

In Pepček vidi sebe in pradedu stati na nebeški cesti, čisto varno, čisto trdno! Kakšna krasna hoja je to, mehka in brez truda! Oj, zdaj koračita oba navzgor — o, kako veselo — roko v roki — navzgor in navzgor — in kar naravnost v nebesa ...

* * *

Štorjani iščejo dva izgubljeni. Mežnar divje hodi za njima. Hrapavi njegovi ženi se zdi jadikovanje bolj potrebno: »Da bi se jima le ne bilo kaj zgodilo, staremu Jožefu in dečku!« Po vasi in okrog vasi ju ni mogoče najti.

Nek vaški deček pravi, da ju je videl nazadnje. Smeje se pripoveduje, kako je rekel Pepček, da hočeta s starim iti v nebesa, da, da, v nebesa!

Štorjani iščejo in iščejo, a izgubljenih dveh ne najdejo.

Počakati morajo do spomladi, ko pojdejo drvarit na Zimsko goro. Tam je kraj, kjer sta dva odšla v nebesa, a vendar spita še na zemlji.

Iz vasi izvira narodna moč.

Na obletnico smrti Stjepana Radića je objavil list »Pančevac« sledeči članek, ki ga je bil napisal Stjepan Radić.

»Vsak človek se trudi za srečo. Ljudje radi mislijo, da je sreča daleč od njih in jo hodijo iskati v Ameriko. To pa ni res. Sreča je vsakemu človeku blizu, samo prijeto jo je treba znati. Žalibog pa se človek dostikrat zmoti in svojo srečo sam zavrže. Majhni otroci so srečni že, če so zdravi in se vesele trave, cvetja in peska; veseli jih sneg, dež ali pa burja; najraje pa imajo solnce.

Ko pa otroci dorastejo, imajo narašči svoj dom in vse, kar je v njem in okoli njega. Ko pa postanejo fantje in dekleta, jim je zakon največja sreča.

Na kmečkem domu pomenijo našete tri dobrine največjo srečo. Tu je predvsem družina, kjer so vsi člani enakopravni. Drugo je skupno delo na polju, na travniku in v vinogradu. Vse to delo opravlja družina skupno. Z delom se vzdržuje družina, kar dobro ve vsak član družine. Tretje dobro pa je sloga s soseskami. Če v hiši ni kruha ali soli, če se kaj pokvari, če je za delo kaj treba, če je treba kaj težkega dvigniti itd., stopiš k sosedu ali prijatelju v vasi. Gospod ali delavec gre lahko samo v prodajalno, če kaj potrebuje. Če je prodajalna zaprta, mora stradati.

Složna družina, skupno delo in složna vas — to troje daje kmetom njihovo vrednost in moč. Vse to dobro čuti kmečka mladina in zato ne sili v mesto. To je največje dobro, da kmečka mladina ne sili v svet. Samo največja revščina jo lahko prisili do tega, da gre celo preko morja.

Najvažnejše in najboljše za nas vse pa je to, da se kmet zaveda, da je najbolj srečen doma. Dandanes se naseljuje po 20 in še več kmečkih rodbin skupaj, da tvorijo vas. Takšno napredno kmetovalstvo najbolj utrjuje domovino.

Vidimo torej, da so ravno kmečki otroci najsrečnejši, ker imajo največ solnce in zraka in največ prirodne lepote. Vidimo dalje, da ima kmečka mladina, zlasti ženska, popolnoma prav, če ljubi svoj kmečki dom, ker jo čaka tu najlepša sreča. Vidimo pa tudi to, da danes zaveden kmet ne išče več svoje sreče v Ameriki, ampak jo išče doma med svojimi domačimi ljudmi, kjer je zemlje še dovolj, ki jo je treba samo obdelovati.

Sedaj pa še besedo o ljubezni na kmetih. Gospoda se ljubi navadno samo za zabavo, ne pa zaradi rodovine in otrok. Delavec je pa za rodbino navadno preren. Gosposkim ženam so otroci navadno v napoto. Delavcu pa ovirajo njegovo življenje. Kmetu pa so otroci glavna pomoč in kmečki dom brez otrok ni dom. Zato pa se pozna pravi kmet najbolj po tem, da se ne ženi zaradi zabave, ampak zaradi otrok.

In še nekaj lepega je na kmetih. Po cerkveni postavi in po narodnem običaju ne delajo kmetje ob nedeljah in praznikih. Mnogo del pa ni mogoče delati ob slabem vremenu. Na take dni imajo kmetje največ časa za svojo duševno izobrazbo in za prijateljske sestanke. To imajo gospoda in delavci le ponoči.

Celo kmečko življenje, ki je sicer trdo, vodi torej koncem koncev le k sreči. Zato naj bo naš kmet kvaleten Bogu in naj reče: Če se bom še enkrat rodil, bom zopet kmet!«

spešuje kašelj in ga omehča. Kogar muči suh kašelj, naj pije toplo mleko z medom ali pa čaj z medom. Jetičnim ljudem pa priporočajo jelkov med. Ljudem, ki preveč pijejo, priporočajo uživanje medu, da se odvadijo preobile pijače.

V raznih deželah so v najnovejšem času pričeli delati silno propagando za uživanje domačih produktov. Tudi nam ne bi škodovalo, če bi se narodni gospodarji pobrigali, da pride naš med do večje veljave, namesto dragih čokolad in drugih tujih produktov, ki so sicer dragi, vrednost medu pa niti zdaleka ne dosegajo.

* * *

»LJUBLJANA V JESENI«

Pokrajinska razstava »Ljubljana v jeseni« od 31. avgusta do 9. septembra bo nudila mnogo lepih stvari. Gotovo ena najlepših bo pa vrtnarska razstava »Cvetje v jeseni«, ki bo obsegala del paviljona »G«. Prirede jo ljubljanski vrtnarji, ki se za njo najživahnejše pripravljajo. Ljubitelji cvetja bodo videli, kako velik napredek so dosegli naši umni vrtnarji v enem letu. Vsak obiskovalec bo gotovo zadovoljen s prireditvijo, ki ga bo vedno znova vlekla, da si jo ogleda.

Razstava društva Zoo. Razstava živali društva »Zoo« na Ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra je mišljena kot »elikipotezna propaganda ideje ustanovitve zoološkega vrta v Ljubljani. Z razstavo hoče društvo Zoo najširši slovenski javnosti dokazati, da je njegova temeljna ideja dobra in izvedljiva. V to svrhu se društvo Zoo ni ustrašilo ogromnega truda in dela in je napelo vse sile, da poda obiskovalcem jesenske velesejmske prireditve kolikor mogoče obširen vpogled v živalstvo Slovenije. Z dohodki lanske jesenske razstave in s članarino ter darovi svojih dobrotnikov si je nabavilo društvo Zoo številne akvarije, v katerih bo izstavilo vse v slovenskih vodah živeče ribe, v 150 kletkah naše ptice pevke, v 30 velikih kletkah ptice ujede, v 6 terarijih domače plazilce (kače, kuščarje), v posebnih akvaterarijih dvoživke (žabe, salamandre), v 25 pločevinastih kletkah manjše sesavce (glodavce, kune), v 5 železnih zverinjah večje sesavce (lisice, jazbece, volkove, vidre). Razen tega bo na razstavi društvo ogradlo potrebne prostore za srne, gamze in če mu bo sreča mila tudi za mlade medvede. Razstava živali društva Zoo bo radi svoje obširnosti in izrpnosti razstavljenega živega materiala ne le v zabavo posetnikom velesejma v jeseni, marveč tudi živa šola naši

mladini, ki bo imela na razstavi priliko seznaniti se osebno z domačim živalstvom. Da bo moglo društvo Zoo kriti velike stroške te propagandne razstave in se približalo realizaciji ustanovitve trajnega zoološkega vrta v Ljubljani, bo pobiralo od posetnikov velesejma posebno majhno vstopnino, ki jo bo plačal pač lahko vsak, ki mu je količaja kulturni napredek Slovenije in njene prestolice pri sreč.

Higijenski muzej. Ta ustanova je zamišljena kot šola z nazornim poukom o higijenskem življenju in o nevarnostih, ki ogrožajo človeško zdravje. Ona daje potrebno znanje za povzdigo zdravstvene kulture v njenih najvažnejših panogah. Nauk o higijeni se opira v glavnem na sledeča tri znanja: 1. Poznanje ustroja in delovanje človeškega telesa. Kako občudujemo moderno tehniko, naprave, katerih delovanje nam je večkrat pravo čudo. Zanimamo se zlasti za vsak nov pojav strojne in elektrotehnične vede, kemije itd. Kako površno pa je ljudsko znanje o najbolj umno sestavljenem »živem stroju« — človeškem telesu. Kako lahko se v telesu kaj pokvari, če ga človek sam ne pozna dovolj, če ga prekomerno izrablja, premalo neguje ali celo zanemarija. Važno je tudi dejstvo, da pokvarjenih delov ni mogoče zamenjati, k večjemu se jih more popraviti. 2. Drugo, kar se zdi zdravemu človeku velikokrat kot balast, je pravilno življenje. Kako nerazumno dela danes marsikdo s svojim telesom. Kako razmetava mlad in zdrav s silami, katerih v jeseni življenja tudi s pravilnim življenjem ne more več uveljaviti. In kako malo se zanima za dobrine pravilnega in zle posledice nepravilnega življenja. 3. Enako važnost kot poznanje telesa in pravilno življenje je poznanje naše okolice, miljeja, v katerem delamo in živimo. Ne sme nam biti vseeno, kakšno je naše stanovanje in njega okolica. Vedeti moramo, da prenaša mrčes nalezljive bolezni, da se nahaja v prahu milijarde bolezenkhal kali. To troje znanje nudi higijenski muzej na jesenski razstavi velesejma od 31. avgusta do 9. septembra t. l.

Domači obrti so zelo važen faktor v našem narodnem gospodarstvu. Zaslužek je sicer zelo majhen, vendar je tolikšen, da si pridni delavci zaslužijo pozimi vsaj za potrebno obleko. Poleg zaslužka je velike važnosti, da se navadijo ljudje vztrajnosti in pridnosti, kar je tako važno pri vsakem delu. Kar pogledimo v kraje, kjer se ljudje pečajo z domačimi obrti! Revno je sicer ljudstvo, a hiše so snažne in ljudje tudi gospodarijo zelo previdno in znajo obrniti vsak dinar v pravo

korist. — Domačim obrtom je posvečal ljubljanski velesejem že od prvega začetka veliko pozornost. Letos prireja pod strokovnim vodstvom g. ravnatelja B. Račiča in njegovih sodelavcev ob svoji jesenski prireditvi od 31. avgusta do 9. septembra zopet posebno »Razstavo hišne in domače obrti«, na kateri bodo domači obrti krepko zastopani.

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnji jesenski razstavi, ki se vrši v Ljubljani od 31. avgusta do 9. septembra. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

»KMETIJSKA MATICA.«

Kmetijska Matica. Ker so knjige »Kmetijske Matic« pripravljene za tisk in mora uprava Kmetijske Matic določiti knjigam naklado, uljudno prosimo vse gg. poverjenike, da nemudoma zaključijo nabiranje udov in vpošljejo nabiralne pole. Vsako zavlačevanje povzroča škodo in nepotrebno delo. V krajih, kjer »Kmetijska Matica« še nima poverjenika, naj se kdo izmed naših tovarišev ali tovarišic poprime nabiranja udov. Vsa potrebna pojasnila dobi od uprave, sporoči naj samo svoj naslov po dopisnici. Vsak poverjenik, ki nabere poleg sebe vsaj še deset udov, dobi knjige za svojo osebo popolnoma zastonj. — Kmetije, zavedajte se, da je Vaše blagostanje in Vaš napredek odvisen samo od Vašega znanja. Zato segajte marljivo po svoji najboljši učiteljici, po dobri kmetijski strokovni in poučni knjigi! Naročajte »Kmetijsko Matico«, pridobivajte ji novih udov!

»Kmetijski koledar« za leto 1930 v žepni obliki, trdo vezan, izda tudi letos Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani. Vsled svoje velike vrednosti, brezdvomno je to naš najboljši kmetijski koledarček, je lansko leto vsa njegova zaloga pošla že v prvi polovici decembra, tako da je veliko število poznejših naročnikov ostalo brez njega. Zato prosimo, da se že sedaj prijavijo po dopisnici vsi oni, ki bi ta koledarček prevzeli v razprodajo (s primernim popustom), kakor tudi oni, ki si ga hočejo naročiti samo za sebe.

Zelo velike važnosti za

čevljarke mojstre, gospodarje in gospodinje!

Da ustrezem v vsakem oziru vsem svojim starim in novim odjemalcem, sem se odločil s 1. sept. t. l. vpeljati na novo

VSE VRSTE USNJA

V zalogi bodem imel vedno le prvovrstne izdelke v črnem usnju in podplatih po najnižji ceni.

Odslej boste imeli priliko si nabaviti v moji pravi ljudski trgovini vse, kar rabite za dom in gospodarstvo.

Vsak, ki pri meni kupuje, pomaga zniževati cene vsemu blagu, ker se držim načela: čim več razpečam blaga, tem lažje zahtevam pri tovarnarju ugodnejše cene — in vsled tega lahko tudi ceneje prodajam.

Pridite, poskusite in prepričajte se!

IVAN A. GROSEK
trgovina z mešanim blagom
TREBNJE na Dolenjskem.

Denar naložite

najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, proti trimesečni odpovedi po 7% brez odbitka davka na rento.

STANJE VLOG DIN 25.000.000—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Podružnica v MARIBORU
Slomškov trg 3, prtl., poleg Stolne cerkve.

Najboljši in najtrpežnejši
šivalni stroji
in **KOLESA** so
GRITZNER
in **ADLER**
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opremljenih
Istotam švicarski
pletalni stroji **DUBIED**
Pisalni stroji **URANIA**

Ugodni plačilni pogoji. — Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, blizu Prešernovega
spomenika ob vodi.

Odvetnika

dr. DRAGO MARUŠIČ in dr. VIKTOR VOVK

LJUBLJANA

sta se preselila v svojo
pisarno iz dosedanjih pro-
storov v Tavčarjevi ul. 4

v pritličje hiše

v Tavčarjevi ulici števil. 1

la KRANJSKE OBLIKE

**Oturške, à la peklen-
ske in „VULKAN“**
(z garancijo) brusne kamne
ter prvovrstne

ima v zalogi

„EKONOM“

Osrednja gospodarska zadruga
Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

LOVAC

Tvornica glinastih
strešnikov in opeke

Fröhlich & Bichler

Karlovac

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke.

Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov kakor
tudi ploščice za tlake. Posebno se priporočajo **falcovani in dvakrat falcovani**
strešniki v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah. Kvaliteta zidne in strešne
opeke je strokovnjaško priznana, kot najboljša v državi.

Dobavlja se **franko na vsako postajo**.

Generalno zastop-
stvo za Slovenijo: **„EKONOM“ Ljubljana**
Kolodvorska 7

Gospodarji!

APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji s apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d.d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo **„NITROFOSKAL“ - RUŠE**, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil.

**• Laneno olje, firnež, emajlne
in ostale lake, oljnate barve**

in vse v stroko spadajoče blago kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL, d. z o. z. tovarna olja, firneža, lake in barv
Ljubljana - Medvode. Lastnik Franjo Medić.

Podružnica Maribor - Novi Sad.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloga —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske oble-
ke. Lepa izbira svilenih
rut in šerp. Krojači in
šivilje, pišite po vzorci!

Pridobivajte novih naroč-
nikov „Kmetijski Matici“!

Hranilnica

za vsako gospodinjstvo

so **WECK-ove** priprave za
vkuhanje. Tisoči gospodinj
Vam to potrdijo.

Glavna zaloga **WECK** za celo državo
pri tvrdki **FRUCTUS, Ljubljana**
Krekov trg 10 Zahtevajte cenik

Bolni živci

Kolikor je v letu dni, skozi toliko postal
trpljenja mora iti nervozen človek, ker slabi,
izčrpani živci mu otežujejo življenje in mu
provzročajo mnogo bolečin. Trganje in zbad-
nje, omedlevica, napadi strahu, eno ali obeje-
stranski glavoboli, šumenje v ušesih, migljanje
pred očmi, motnje v prebavi, nespečnost,
znojenje, trganje po mišicah, nesposobnost
za delo in mnogi drugi pojavi so redne po-
sledice slabih, zmučenih in bolnih živcev.

**Kako
se oprostite te stiske?**

Moja ravnokar izšla knjiga razpravlja o
preparatu, kateri je postal vrolec
dobre za človeštvo. Podpre na
uprav čudovit način delavnost telesnih orga-
nov, krepi hrbtnico in možg, kakor tudi
mišice in ude, daje moč in voljo do živ-
ljenja.

V borbi za zdrave živce

ustvarja to sredstvo čisto žudeže, vodi hra-
nive snovi do najskečajših mest tvorjenja
krvi, oživlja, okrepljuje in obdaru človeka
mladega in svežega. Vredno je, da se sami
priprčate, da Vam ne obetam nič neres-
ničnega, ker hočem skozi tekoča dva tedna
vsakomur, kdor mi piše, brezplačno
in franko poslati eno malo škatlico na
poskušanje, kakor tudi knjigo nekoga izkuše-
nega zdravnika z mnogostanskim in dolgo-
trajnim izkuštvom, kateri se je tudi sam
boril s to boleznijo.

Napišite mi Vaš točen naslov in hočem
Vam takoj poslati, kar sem obljubil.

Ernst Pasternack,
Berlin, S. O.

Michaelkirchplatz 13, Abt. 316.

EKONOM

osrednja gosp. zadruga

v Ljubljani

Kolodvorska ul. 7

ima stalno v zalogi:

Umetna gnojila:

Kalijevo sol, super-
fosfat, nitrofoskal
(mešano gnojilo),

čilski soliter,

apneni dušik in dr.

Seno in pšenično

slamo

dobavlja po najnižji

ceni franko vsaka

postaja

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. Zahte-
vajte jo pri vseh trgovcih! Razpošiljamo jo
tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če
se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za
75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino
plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „Java“
pšenične kave je kot darilo pridelana lepa
skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znam-
kah, dobi vzorec 100 g „Java“ pšenične kave
poštnino prosto. Sprejememo za vsak večji
kraj zastopnika. — Pržiona kafe „Java“ k. d.,
Beograd, Lomina ul. 11/č.